

VAN ALLE MARKTEN THUIS

De carrière van Jean-Yves Mitton in vogelvlucht

door Thorsten Hanisch

Van harte welkom in de duistere, gruwelijke, bloedige, mysterieuze, maar ook erotische en soms humoristische wereld van *Vae Victis!* Dit historisch mega-epos in vijf integrales oefent al na enkele pagina's een enorme aantrekkingskracht uit dankzij de boeiende personages, het epische verhaal en de prachtig ingekleurde, gedetailleerde tekeningen. In de hoofdrol vind je geen gespierde krijger, maar een kwetsbare, mooie, jonge vrouw die voor zichzelf moet opkomen in een brutale mannenwereld. Daarnaast gaat het verhaal gewoon over goed tegen kwaad. Hierbij ontpoppen opvliegende spierbundels zich tot verrassend emotionele wezens en laten eenogige bandieten zich opmerken als... Ach, lees het gewoon zelf. De kwaliteiten van deze reeks zijn geen toeval, want de oorspronkelijk uit vijftien albums bestaande reeks is een samenwerking tussen twee Franse stripiconen: scenarist Georges Ramaïoli alias Simon Rocca en tekenaar Jean-Yves Mitton. In dit hoofdstuk stellen we Mitton aan je voor.

CENSURTEKENAAR

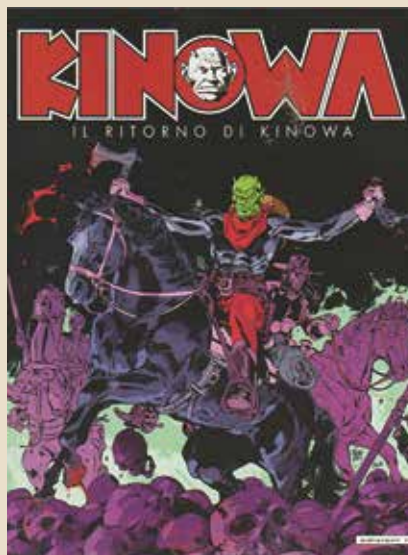
Mitton werd op 11 maart 1945 in Toulouse geboren. Zijn ouders hadden veel interesse in kunst en kregen al snel door dat hun zoon artistiek was aangelegd. Ze motiveerden hem om beeldende kunsten te studeren aan de École Nationale Supérieure des Beaux-arts (de hogere school voor schone kunsten) in Lyon. Na zijn studies vond hij in 1961 werk bij uitgeverij Lug, die in 1950 werd opgericht door auteur en uitgever Marcel Navarro en zakenman Auguste Vistel.

Mitton leerde bij de uitgeverij letteren, maar gedurende elf jaar zorgde hij vooral voor de aanpassing van Amerikaanse en Italiaanse strips aan de Franse markt. Hij moest vooral censureren, want Franse moraalriders zagen streng toe op publicaties voor jeugdige lezers. Zo moest hij bijvoorbeeld uit de Italiaanse westernserie *Kinowa* bij een zestienjarig personage met een Daredevil-achtig masker de duivelshoorns verwijderen. Bovendien diende hij ook onomatopeën, zoals ZIP, BANG en dergelijke meer, aan te passen. Mitton was ook verantwoordelijk voor meer dan honderd coverillustraties.

In 1965 publiceerde hij onder het pseudoniem Jym zijn eerste, door Morris (*Lucky Luke*) beïnvloede stripreeks *Sammy Sam*, over een oude, in een rolstoel zittende sheriff voor het stripmaandblad *Pim Pam Poum Pipo*.

Daarna heeft hij zich als beginnend tekenaar Giorgio Rebuffi's *Pugacioff* in het tijdschrift *Maxi Pipo* eigengemaakt. *Pugacioff* gaat over de avonturen van een Siberische wolf, waar Mitton zelf nog de neef Popoff aan toevoegde. Het personage had zoveel succes dat men de geestelijke vader smeekte om neef Popoff eigen avonturen te laten beleven. In diezelfde periode ontstond ook de kleine indiaan Plume, met een veer zo groot als hijzelf. Samen met Marcel Navarro creëerde Mitton in 1972 een stripbewerking van de Frans-Japanse anime *Oum le Dauphin Blanc*. Deze verscheen samen met de *The Muppet Show*-achtige *Animal Parade* in een ander tijdschrift.

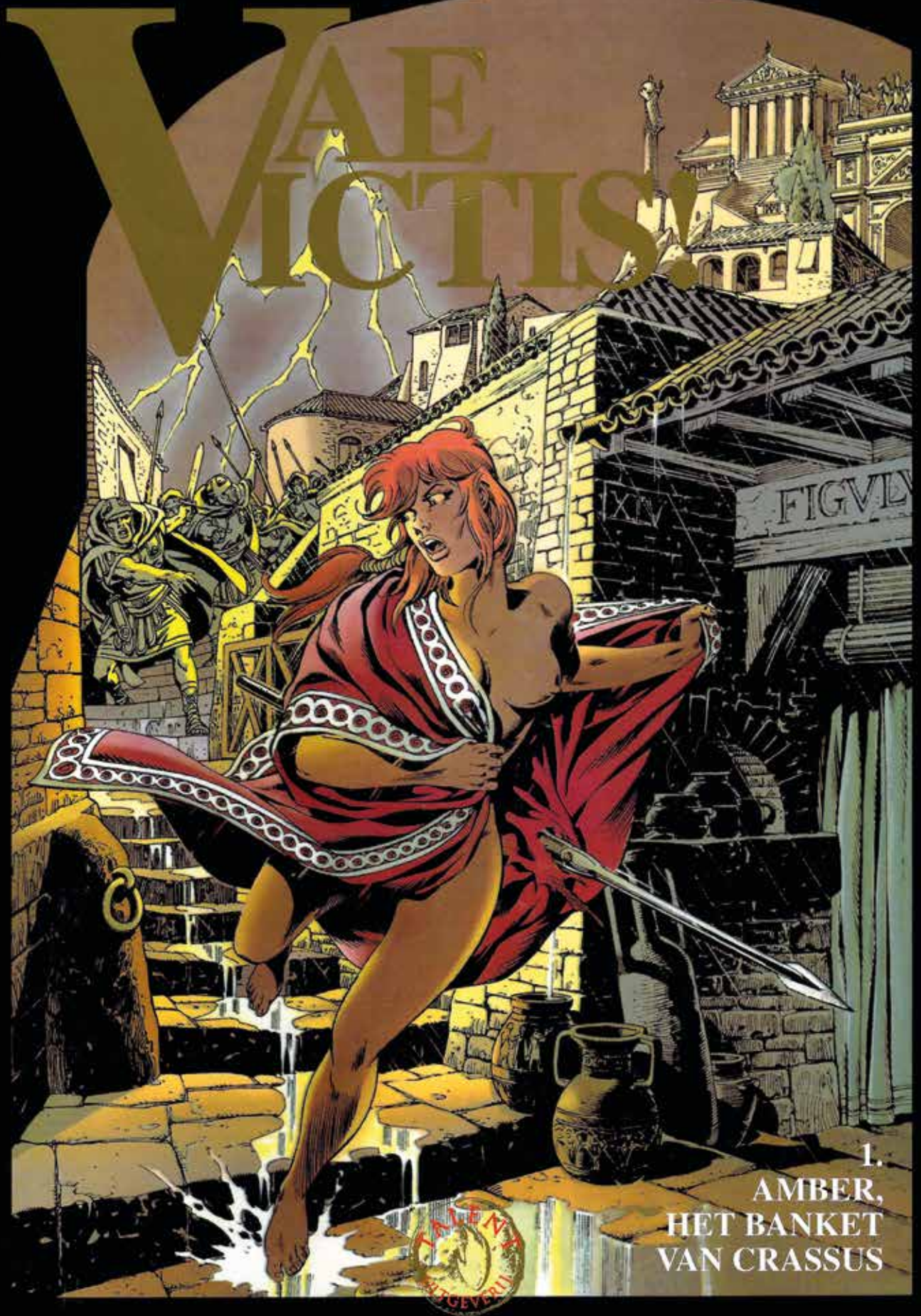
Twee titels waar Jean-Yves Mitton bijdrages aan leverde. In de Italiaanse versie van *Kinowa* staan nog wel duivelshoorns afgebeeld die Mitton moest verwijderen.

Zelfportret van Jean-Yves Mitton, omringd met diverse van zijn personages, gebruikt als cover voor het interviewboek *Jean-Yves Mitton: Entretiens* (Mediacom Editions, 1999).

ROCCA - MITTON

In 1991 verschijnt *Vae Victis!* deel 1 in het Frans bij Soleil.
De eerste vertaling van *Amber, het Banket van Crassus* komt in 1996 uit bij Talent in soft- en hardcover.

VAE I VICTIS!

Rocca-Mitton

Amber, Het Banket van Crassus.

ACTA DIURNA

ACHTERGRONDINFO BIJ VAE VICTIS! I

SAMENGESTELD DOOR
BERT GEVAERT

ORGIËN, WIJ WILLEN ORGIËN!

Na haar lesje Gallische geschiedenis voor dummies moet de mooie Amber ook haar andere talenten demonstreren en neemt ze deel aan een intiem orgietje tussen drie mannen en een aantal slavinetjes. Een paar bladzijden lang mogen ook Romeinse soldaten misbruik maken van de arme slaafjes.

Al meteen vanaf het eerste deel van *Vae Victis!* schotelten Jean-Yves Mitton en Simon Rocca ons een van de meest tot de verbeelding sprekende Romeinse vormen van amusement voor. Er zijn echter amper historische bronnen die erop wijzen dat orgieën bij de Romeinen schering en inslag waren. Wanneer ze in de bronnen vermeld worden, dan is dat altijd binnen de context van een religieus festival ter ere van de god van de wijn, Bacchus, of bij de beschrijvingen van de excessen van decadente keizers en hun echtgenoten, zoals de beroemde Messalina aan wie Mitton een erotische reeks heeft gewijd, die

in 2024 in zes delen werd uitgegeven door Saga Uitgaven. De Romeinen waren zelf niet vies van pornografische afbeeldingen.

Zo heeft men in bordelen en zelfs in woonhuizen in Pompeii heel wat fresco's van hardcore seks gevonden (zie afbeeldingen).

BRENNUS DE BOEMAN

Tijdens het feestje in het huis van Crassus vertelt Amber een verhaaltje dat door de Romeinse historicus Livius (-59 tot -17) werd overgeleverd en dat ook uitgebreid aan bod komt in een van de beste *Alex*-strips van Jacques Martin, namelijk *De Verloren Legioenen* (deel 7, 1965).

Amber vertelt hoe een Gallische stam onder leiding van Brennus de Romeinen terugdrong naar het Capitool. Hier verschansten de laatste overlevenden zich. Een nachtelijke aanval van de Galliërs werd verraden door de heilige ganzen. Er zat voor Brennus niets anders op dan de Romeinen uit te hongeren en ze na maanden aan te bieden om zich vrij te kopen. Ze moesten al hun waardevolle bezittingen in een grote weegschaal leggen en proberen om aan een gewicht van duizend pond te komen. Toen dit mislukte, zeiden de graatmagere Romeinen dat de Galliërs geknoeid hadden met de gewichten. Woest riep Brennus uit: "Vae Victis!", wat betekent: "Wee de overwonnenen!" Of nog beter: "Damn you, losers!"

HET TRIUMVIRAAT

In -60 sloten de drie machtigste mannen van Rome een verbond dat vriend en vijand verbaasde, maar nog het meest de senatoren van Rome. De leden van dit triumviraat (driemanschap) waren niet de minsten en hadden hun sporen al verdiend in de Romeinse maatschappij.

De machtigste man was ongetwijfeld Gaius Pompeius Magnus (-106 tot -48) alias Pompeius de Grote. Die bijnaam had hij verdiend door

zijn militaire successen, onder andere zijn bliksemsnelle opruimoperatie van de Cilicische piraten die de Middellandse Zee teisterden. Ook de gevreesde Mithridates VI van Pontus maakte geen schijn van kans tegen de daadkracht van de Romeinse generaal.

De oudste van het gezelschap was Marcus Licinius Crassus Dives (-115 tot -53), waarbij "Dives" (rijk) duidde op zijn grote rijkdom. De man was schatrijk geworden

door zijn beleggingen in vastgoed en zilvermijnen, waar massa's van zijn slaven werken.

Aanvankelijk klikte het niet zo goed tussen de rijke Crassus en de militair Pompeius, maar het retorisch talent en de diplomatieke vaardigheden van Julius Caesar verzoende beide ambitieuze mannen. Met hun drietjes stonden ze oppermachtig en kon de senaat ze geen strobreed meer in de weg leggen.

IK MAAKTE DEEL UIT VAN DEZE WERELD... IK HEB IN DEZE TIJDEN GELEEFD, TUSSEN DEZE MENSEN, ZO ARROGANT OM TE DENKEN DAT HET BEGIN DER TIJDEN SAMENVIEL MET HET ONTSTAAN VAN HUN URB... ZO INHALIG DAT ZE ZICH MEESTER WAANDEN VAN DE WERELD. IN DIE DAGEN PLAATSTEN DRIE VAN HEN, DE MEEST HOOGMOEDIGEN, ZICH AAN HET HOOFD VAN HUN LANDGENOTEN. NADAT ZE ZICH DE MACHT HADDEN TOEGEEIGEND, BEGONNEN ZE AAN DE VEROVERING VAN HET GEKENDE UNIVERSUM. IK BEN MET DIE MANNEN OMGEGAAN. IK HEB HEN BESTREDEN. SOMMIGEN HEBBEN VAN ME GEHOUDEN.

DIE MORGEN, IN DE HERFST VAN HET JAAR 695 VAN ROME, VOLGEN WE MEVROUW CLAUDIA VIA DE VIA SACRA OVER HET FORUM. JONGE SLAVEN, EIGENDOM VAN MARCUS LICINIUS CRASSUS, WORDEN ER VOORGESTELD AAN ZIJN INTENDANT, GENERAAL MARCELLUS DIDIUS.

BESTE MEDEBURGERS!
MIJN COLLEGA HOOPT OM VIA EEN VERBODEN KARTEL ZIJN MANDAAT, DAT SPOEDIG ZAL VERVALLEN, TOCH TE BEHOUDEN! VERGEET NIET DAT OOK IK RECHT HEB OP DIT MANDAAT. OOK IK ZOU JULLIE...

?!?

HET IS BETER VOOR JE KEEL ALS JE JE STEM SPAART, BIBULUS!

GA THUIS MAAR OP JE GEZONDHEID LETTEN, MARCUS BIBULUS. SOMMIGE SOORTEN KEELPIJN ZIJN HEEL DODELIJK...

KOM AAN VOORUIT!
DIT GAAT JULLIE NIKS AAN!

MARCUS BIBULUS WERD NOG MAAR EENS VAN DE SPREEKTRIBUNE VERWIJDERD DOOR DE FANATIEKE VOLGELINGEN VAN CAESAR!

BIBULUS IS EEN VOLHOUDER! MAAR MOED WAS NOOIT ZIJN STERKSTE KWALITEIT...

EN VERSTAND NIET ZIJN TWEEDE STERKSTE!... CATO, JE SCHOONZON HEeft NA NEGEN MAANDEN NOG ALTIJD NIET BEGREPEN DAT ZIJN CONSULAAT JULIUS EN GAIVS TOEBEHOORT!

LACH MAAR! MAAR CAESAR IS WEL BEZIG MET DE REPUBLIEK TE VERNIETIGEN!

NIET OVERDRIJVEN... ONDANKS ZIJN BAND MET POMPEIUS EN CRASSUS MAAKT HIJ TOCH GEEN DEEL UIT VAN DE ARISTOCRATIE...

MAAR CICERO... HIJ KOOPT HET VOLK OM MET DOLLE FEESTEN DIE BIBULUS DOOR ZIJN FUNCTIE ALS CONSUL WEL MOET BETALEN...

DENK AAN HET AANTAL GLADIATOREN DAT HIJ NAAR DE STAD LIET KOMEN! ZE ZIJN MET GENOEG OM ONS ALLEMAAL TE VERMOORDEN, MOCHTEN WE DE SPELEN VERBODEN HEBBEN...

DE REPUBLIEK IS TOCH NIET IN GEVAAR! ZIJN CONSULAAT LOOPT TEN EINDE EN HIJ HEEFT ZICHZELF DE PROCONSULATEN VAN GALLIA NARBONENSIS EN DE PROVINCIA TOEGEKEND...

DAT ZOU NET HET BESTE ZIJN VOOR DE REPUBLIEK! WE KUNNEN ENKELE JAREN NADENKEN OVER ONZE VOLGENDE STAP EN HIJ BLIJFT VER GENOEG VERWIJDERD VAN ROME...

LATEN WE HEM OOK NOG LANGHARIG GALLIË TOEWIJZEN... MISSCHIEN LOOPT HIJ ZO VERLOREN IN DIE BARBAARSE CONTREIEN...

EN WAT ALS HIJ DIE TERRITORIA VEROVERT EN NOG MACTIGER TERUGKOMT?

* DE DRIE GALLISCHE TERRITORIA: AQUITANIA, BELGICA EN HET KELTSISCHE RIJK.

GOED...
ZEER
GOED!

JULLIE SCHOONHEID
ZORGEDE DAT JULLIE
GEKOZEN WERDEN UIT
ALLE BEZITTINGEN VAN
DE MEESTER...

...OM MET HEM
TE MOGEN OMGAAAN,
DE ALLERGROOTSTE
EER!

VANAVOND ZULLEN
JULLIE SPONDE EN
MAALTIJD DELEN MET
DE BELANGRIJKSTE
PERSONALITEITEN VAN
DE STAAT! EEN WERELD
VAN VERRUKKING ZAL
ZICH VOOR JULLIE
OPENEN...

JULLIE WERDEN UITGEBREID
VOORBEREID OP DEZE UNIEKE
FUNCTIE. BIJ SOMMIGEN WERD EEN
SCHAT GEVRIJWAARD, ENKEL
BESTEMD VOOR DE MEESTER EN
ZIJN GASTEN...

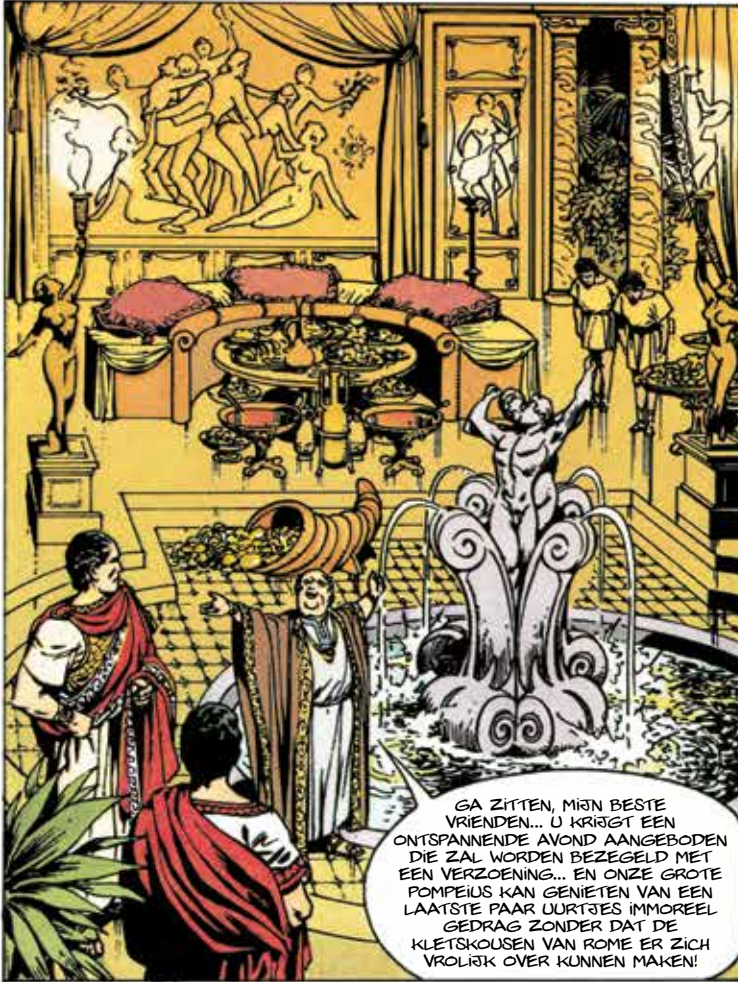
JULLIE ZULLEN SAMEN MET
HOOGSTAANDE MANNEN PROEVEN
VAN DE MEEST VERFINDE SCHOTEL...
GEEF HET BESTE VAN JEZELF EN
JULLIE BELONING ZAL DE HOOGSTE
ZALIGHEID ZIJN...

GEEF DE KLEURLINGEN
EEN HEET BAD MET BORAX!
DE EXCELLENTIES HOUDEN WEL
VAN GEKRUIDE GERECHTEN,
MAAR MISSCHIEF NIET VAN
EEN TE STRAFFE
MUSKUSGEUR...

PARFUMEER EN MAQUILLEER HEN,
VERSIER ZE MET FIJNE STOFFEN
EN GOUD... ZIJ ZULLEN
DE MOOISTE ALLER
GESCHENKEN ZIJN!

GA ZITTEN, MIJN BESTE VRIENDEN... U KRIJGT EEN ONTSPANNENDE AVOND AANGEBODEN DIE ZAL WORDEN BEZEGELD MET EEN VERZOENING... EN ONZE GROTE POMPEIUS KAN GENIETEN VAN EEN LAATSTE PAAR UURTJES IMMOREEL GEDRAG ZONDER DAT DE KLETSKOUSEN VAN ROME ER ZICH VROLIJK OVER KUNNEN MAKEN!

ONZE ARME LUCULLUS ZOU ZELF VERBLEKEN VAN AFGUNST ALS HIJ ZOU ZIEN OP WELKE BEVALLIGE WIJZE U ZULT WORDEN BEDIEND...

SPECIAAL VOOR DEZE GELEGENHEID HEEFT MIJN INTENDANT, MARCELLUS DIDIUS, DE MOOISTE CREATUREN UIT MIJN LATIFUNDIA* UITGEKOZEN, SPECIAAL GEINSTRUEERD EN OPGETOOID VOOR UW GENOT... EN SPECIAAL VOOR DEZE ENE NACHT!

HIER ZIJN ZE!
CLAP CLAP!

SCHATTIGE JONGELINGEN... VERTELLERS EN ZANGERS UIT VERRE STREKEN...

ECHTE MAAGDEN SPECIAAL VOOR JULLIE BEWAARD...

EXOTISCHE CREATUREN, SPECIALISTES IN SUBTIELE VARIATIES...

MAAK JULLIE KEUZE, MIJN BESTE VRIENDEN... ALLES IS VOOR JULLIE!

OPDIENEN!

* GROTE LANDERIJEN.

WAT IS DAT, MARCUS CRASSUS?
DECORATIE OF VOEDSEL?

ELK VAN DEZE GERECHTEN, MIJNE HEREN, WERD BESTROOID MET EEN MINUSCUUL LAAGJE GOUD, ZILVER EN ELEKTRON!

WIL JE ONS IN EEN AVOND VERGIFTIGEN?
BIJ ALLE GODEN... MIJN VRIENDEN... HET LAAGJE IS ZO DUN DAT JE HET NIET MEER ZULT SMAKEN DAN PARELS GERASPT IN AZIJN! IN HET SLECHTSTE GEVAL ZULLEN JULLIE DE TOILETTEN EN HET VOMITORIUM BEZOEKEN...

CRASSUS... JE ONBESCHAAMDE WEELDERIGHEID IS EEN BELEDIGING VOOR HET PANTHEON! BEN JE NIET BANG DAT JE OP EEN DAG VERANTWOORDING ZAL MOETEN AFLEGGEN AAN DE GODEN?

BESTE CAESAR, MIJN GOUD HEEFT MIJ ALLE GENOEGENS VAN DEZE WERELD VERSCHAFT EN EEN BIJNA ABSOLUTE MACHT... IK HEB NIETS TE VREZEN EN BEN NIET BANG VOOR HET HIERNAMAALS!

HIJ IS BLIJKBAAR VERGETEN DAT HIJ ANGST HAD VOOR DE BENDES VAN SPARTACUS... DIE IK UITEINDELIJK VERSLAGEN HEB!
BEGIN DAAROVER EN WE ZIJN WEER GOED VOOR TIEN JAAR GERUZIE...

MAAR WAAROM DIE SOMBERE BUII? MAAK TOCH JULLIE KEUZE! MIJN BESTE GNAIUS, IK ZIE DAT DE MAAGDEN JE WEL AANSTAAN... EN DAT IS EEN GENOT DAT DE LIEVE JULIA JE HELAAS NIET ZAL SCHENKEN! ZE ZIJN VOOR JOU, WE ZULLEN ER NIET OM VECHTEN...
NIETWAAR, GAIVS JULIUS?